

Крынічка

Вядучая рубрыка Грына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Што пасеяць на расаду ў лютым

Большую частку насення мае сэнс сеяць не раней канца лютага — пачатку сакавіка. Інакш нават пры наяўнасці дадатковага асвятлення да моманту высадкі ў грунт яны будуць саступаць сеянцам, якія выраслі пры больш доўгім светлавым дні.

Ужо трэба сеяць:

- Адналетнія кветкі з доўгім перыядам вегетацыі, цвіценне якіх надыходзіць праз некалькі месяцаў пасля пасеву. Напрыклад, гваздзік Шабо зацвітае праз 5—6 месяцаў ад пасеву.

- Шматгадовыя клубневныя расліны, тэрміны пасеву якіх аказваюць вялікі ўплыў на фарміраванне клубняў. Напрыклад, клубневая бягонія.

- Расліны, насенне якіх цяжка ўзыходзіць — месяц і больш. Як правіла, гэта насенне мнагалетнікаў, якія маюць шчыльную абалонку.

- Расліны, якія выдатна сябе адчуваюць не толькі ў садзе, але і ў пакоях: бальзаміны, пеларгонія, фуксіі, востры струковы перац.

- Цеплалюбавая гародніна з доўгім перыядам вегетацыі, якую ў нашых умовах немагчыма вырастаць безрасадным спосабам: каранёвы сельдэрэй і цыбуля-парэй.

- Адналетнікі для ранняга цвіцення ў падвесных кошыках на лоджыях і зашклёных тэрасах. Лабелія і петунія, пасеяныя ў пачатку лютага, зацвітуць ужо ў пачатку мая.

- Апошняю дэкаду лютага можна лічыць пачаткам вясны для агародніны. Да канца месяца трэба паспець пасеяць салодкі перац. У канцы лютага звычайна праводзяць пасев насення суніц. Суніцы можна сеяць таксама ўвесну і ўлетку. Але лютаўскі пасев дазваляе сабраць першыя ягады ўжо ў бягучым сезоне і выбракаваць няўдалыя кусты, вызваліўшы ад іх месца.

Даглядаючы расліны і не жадаючы ім нашкодзіць, трэба ўлічваць, што ў іх ёсць перыяды актыўнага росту, а таксама перыяды спакою.

ЗАГІНУЛА ЦІ СПІЦЬ?

Відавочна, што садовыя расліны перажываюць ця ця іншыя змены ў сувязі з умовамі надвор'я, але і пакаёвыя расліны таксама схільныя да іх. Неспрыяльныя ўмовы надвор'я служаць прычынай спячкі, у якую ўпадаюць расліны. На самай справе, многія расліны нават маюць патрэбу ў такім перыядзе спакою, каб выжыць. Падчас адной такой дрымоты лісце раслін ападае, і можа здацца, што яна загінула. Але, хутчэй за ўсё, гэта не так.

яго падрапаць. У такім выпадку трэба далей даследаваць сцябло і паспрабаваць падрапаць ніжнюю галінку, а то і сцябло каля самых каранёў. Расліна можа праявіць прыкметы жыцця ў гэтых месцах. Калі такое адбудзецца, трэба зразаць мёртвыя сцёблы амаль да самага караня. Нягледзячы на тое, што яна выглядае мёртвай над паверхняй глебы, у спячай расліны будуць жывыя карані.

Калі праверка са згінаннем або драпаннем галінкі падае пераканаўчай, можна дастаць расліну з вазона і праверыць, ці выглядаюць карані жывымі і здаровымі, ці яны цалкам згіблі або засохлі. Гнілыя карані будуць мець непрыемны пах, і гэта будзе азначаць, што расліна памерла. Калі ж карані выявляцца гнуткімі, то гэта наадварот будзе паказваць на тое, што расліна проста заснула. Бывае, што некаторыя карані могуць аказаць мёртвымі, а іншыя — жывымі, уключаючы і асноўны карань. Такім чынам, каб дапамагчы расліне аптымізаваць свае рэсурсы і ажыць з надыходам цяпла, вы можаце абрэзаць мёртвыя карані. Паспрабуйце пры гэтым не забываць асноўны карань і іншыя здаровыя карані.

Расліна можа заснуць, але гэта не значыць, што яна зусім не мае патрэбы ў доглядзе. Ёй не патрэбна святло, але расліну ўсё ж трэба час ад часу паліваць: адзін раз у месяц будзе дастаткова. Даволі просты догляд, але ў халодны перыяд многія людзі паліваюць расліны гэтак жа часта, як і летам. Гэта згубна для раслін, бо ад празмернага паліва яны могуць загінуць. У ацэпленых памяшканнях зямля ў вазоне хутка сохне, але толькі зверху, глыбія яна можа аказацца вільготнай.

Каб даведацца, ці час паліваць расліну, раскапайце зямлю ў вазоне ўглыб сантыметры на 2—3 і памацайце глебу пальцам. Калі зямля вільготная, расліну не трэба пакуль паліваць.

Стан спакою — неад'емная частка цыкла росту расліны. Нічога з гэтым нельга зрабіць, хіба што чакаць цёплых дзён. Расліны выйдучь з спячкі, як толькі пацяплее, і вы заўважыце новыя прыкметы жыцця. А пакуль можна абрэзаць мёртвыя сцёблы, каб вызваліць месца для новых парасткаў.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.43	18.05	9.22
Віцебск —	8.37	17.51	9.14
Магілёў —	8.33	17.55	9.22
Гомель —	8.25	17.56	9.31
Гродна —	8.58	18.21	9.23
Брэст —	8.54	18.26	9.32

Месяц

Поўня
11 лютага.
Месяц у сузор'і Рака.

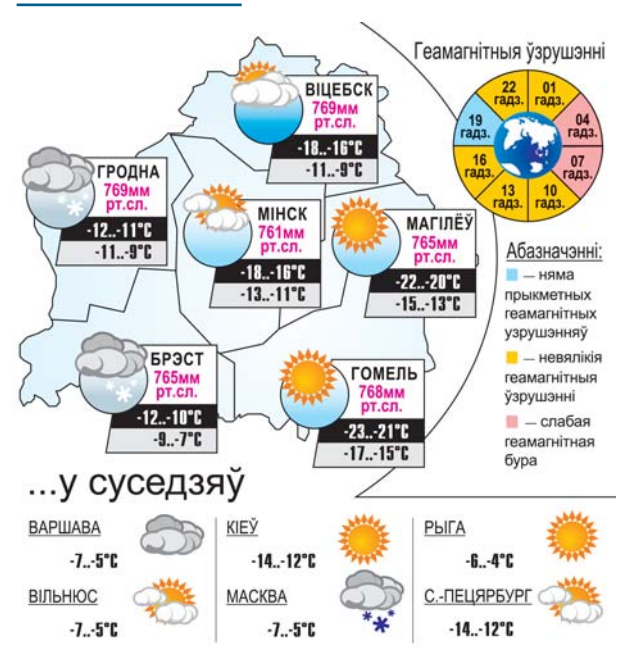
Імяніны

Пр. Марыі, Антона, Аркадзя, Івана, Іосіфа, Пятра, Сямёна, Фёдара, К. Гераніма, Пятра, Яна.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Я старэйшае дзіця ў сям'і. Спадчынік пасаду. Апора бацькоў. Першы блін камяком.

Кактус — адзіная хатняя расліна, якая можа супрацьстаяць вашаму кату.

Прышоў мужчына да ўрача. Той вывіў у яго дыябет і дае рэкамендацыі:
 — Нельга салодкага, мучнога, бульбы і вермішэлі і г. д.
 Пацыент:
 — А сексам займацца можна?
 — Толькі з жонкай.
 — А з палюбоўніцай?
 — Нельга, гэта ўжо салодкае.

Гутараць дзве пажылыя жанчыны:
 — Роза, ты памятаеш свой першы пацалунак?
 — Ды ты што? Я нават не памятаю свайго першага мужа!

У Люсі ў жыцці не было сапраўднага мужчыны. За яе яшчэ ніхто і ніколі не біўся. Усё сама, усё сама...

Малюнак Уладзіміра ЧУГЛАВА.

Даты

Падзеі

Людзі

8 ЛЮТАГА

1587 год — па загадзе англійскай каралевы Лізаветы I была пакарана смерцю Марыя Сцюарт, шатландская каралева ў 1542—1567 гадах, якая прэтэндавала на англійскі трон. Яе трагічны лёс, поўны цалкам «літаратурных» па драматызме паваротаў і падзей, прыцягваў пісьменнікаў рамантычнай і наступных эпох.

1810 год — нарадзіўся (мястэчка Ула, цяпер у Бешанковіцкім раёне) Іван Фаміч Хруцкі, беларускі жывапісец, акадэмік жывапісу. Скончыў факультэт вольных мастацтваў Полацкага езуіцкага калегіума, Пецябургскую акадэмію мастацтваў. Творчасць звязана з мастацкім жыццём Беларусі, Расіі і Літвы. У 1840-х гадах жыў пад Вільняй, з 1845-га — у маёнтку Захарнічы на Полаччыне. Працаваў у жанрах нацюрморта, партрэта, пейзажа, інтэр'ера ў традыцыях акадэмічнай школы. Сярод карцін: «Нацюрморт са свечкай», «Нацюрморт з грыбамі», «Партрэт хлопчыка ў саламяным брылі» і інш. Пісаў таксама інтэр'еры, распісаў іканастасы ў цэрквах і саборах Вільні і Коўна. Яго работы захоўваюцца ў Трацякоўскай галерэі, Рускім музеі, Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі. Памёр у 1885 годзе.

1834 год — нарадзіўся Дзмітрый Іванавіч Мендзялееў, рускі хімік, член-карэспандэнт Пецябургскай акадэміі навук, прафесар Санкт-Пецябургскага ўніверсітэта. У 1869 годзе адкрыў адзін з асноўных законаў прарадэнаўства — закон перыядычнай залежнасці ўласцівасцяў хімічных элементаў ад іх атамных мас. Аўтар больш

як 500 друкаваных прац, сярод якіх класічная «Асновы хіміі» — першае стройнае выкладанне неарганічнай хіміі.

1914 год — нарадзіўся (г. Баранавічы) Валянцін Таўлай, вядомы беларускі паэт, дзеяч рэвалюцыйна-вызваленчага руху ў Заходняй Беларусі. З 1932 года — на падпольнай рабоце, адзін з арганізатараў Літаратурнага фронту сялянска-рабочых пісьменнікаў. У 1934-м быў арыштаваны польскімі ўладамі, асуджаны на 8 гадоў турмы. З 1939 года, пасля ўз'яднання Беларусі, — у раённым перыядычным друку на Гродзеншчыне. Удзельнік партызанскага руху ў гады Вялікай Айчыннай вайны. У 1945—1947 гадах працаваў у Літаратурным музеі Я. Купалы. Аўтар зборнікаў вершаў, паэм, літаратурна-крытычных артыкулаў пра творчасць Я. Купалы, Я. Брыля, П. Пестрака і інш. Памёр у 1947 годзе.

1947 год — нарадзілася (в. Паўлаўка Магілёўскага раёна) Людміла Іванаўна Пятрова, беларускі літаратуразнаўца, кандыдат філалагічных навук, заслужаны дзеяч культуры Беларусі. Аўтар прац па праблемах тэатральна-драматычнага мастацтва, гісторыі беларускай драматургіі, тэорыі і практыкі кінавыдання. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

Было сказана

Пятрусь БРОЎКА, народны паэт Беларусі:
 «Прыгожыя — не толькі тварам, а тыя, у кім душы святло».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
 РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЭЙНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНУ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК (намеснік галоўнага рэдактара).
 Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
 НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
 ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 284 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.
 Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца суадпачыненнем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

[http://www.zviazda.by;](http://www.zviazda.by)
 e-mail: info@zviazda.by,
 (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
 Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 612. Нумар падпісаны ў 19.30 7 лютага 2017 года.